Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

17 декември 2015 година*

„Преюдициално запитване — Съдебно сътрудничество по граждански дела — Регламент (ЕО) № 805/2004 — Европейско изпълнително основание при безспорни вземания — Изисквания за удостоверяване — Права на длъжника — Преразглеждане на решението“

По дело C-300/14

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Hof van beroep te Antwerpen (Апелативен съд Антверпен, Белгия) с акт от 16 юни 2014 г., постъпил в Съда на 20 юни 2014 г., в рамките на производство по дело

Imtech Marine Belgium NV

срещу

Radio Hellenic SA,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: L. Bay Larsen, председател на трети състав, изпълняващ функцията на председател на четвърти състав, J. Malenovský, M. Safjan (докладчик), A. Prechal и K. Jürimäe, съдии,

генерален адвокат: P. Cruz Villalón,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

— за белгийското правителство, от C. Pochet, J.-C. Halleux и L. Van den Broeck, в качеството на представители,

— за полското правителство, от B. Majczyna, в качеството на представител,

— за португалското правителство, от L. Inez Fernandes и E. Pedrosa, в качеството на представители,

— за Европейската комисия, от G. Wils и A.-M. Rouchaud-Joët, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 8 септември 2015 г.,

* Език на производството: нидерландски.

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 19, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 805/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година за въвеждане на европейско изпълнително основание при безспорни вземания (ОВ L 143, стр. 15; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 3).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между дружеството Imtech Marine Belgium NV (наричано по-нататък „Imtech Marine“), установено в Белгия, и дружеството Radio Hellenic SA (наричано по-нататък „Radio Hellenic“, установено в Гърция, по повод заявлението му за удостоверяване като европейско изпълнително основание по смисъла на Регламент № 805/2004 на неприсъствено съдебно решение, относно вземане заедно с неустойка и лихви за забава.

Правна уредба

Правото на Съюза

Регламент № 44/2001

3 Член 34, точка 2 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74), предвижда, че съдебно решение не се признава, ако „на неявилия се ответник не е връчен документът за образуване на производството или равностоен документ в достатъчен срок, за да има възможност да организира защитата си, освен ако ответникът не е успял да започне дело за оспорване на съдебното решение, когато е било възможно да стори това“.

Регламент № 805/2004

4 Съгласно съображения 10—14, 18 и 19 от Регламент № 805/2004:

„(10) Когато съд на държава членка е връчил съдебно решение за безспорно вземане, при отсъствие на участие на длъжник в съдебната процедура, премахването на пречките в държавата членка по принудително изпълнение е неизбежно свързано и зависимо от съществуването на достатъчна гаранция за спазване на правото на защитата.

(11) Този регламент има за цел да насърчи основните права и отчита принципите, които са признати по-специално от Хартата на Европейския съюз за основните права [наричана по-нататък „Хартата“]. По-специално цели да гарантира пълно зачитане на правото на справедлив процес, признато от член 47 от Хартата.

(12) Трябва да се установят минималните изисквания за съдебната процедура, която води до съдебно решение, за да се гарантира, че длъжникът е информиран за съдебните действия срещу него, по такъв начин и в такова време, за да може да организира своята защита, за изискванията по активното му участие в съдебната процедура за оспорване на вземането, както и за последствията от неучастието.

(13) Вследствие на различия между държавите членки по отношение на правилата на гражданския процес, и по-специално тези, които обуславят връчването на документи, е необходимо да се приеме специално и подробно определение на тези минимални изисквания. По-специално начин за връчване, който е основан на правна фикция, че по отношение на изпълнението на минималните изисквания не може да е достатъчно за удостоверяване на решение като европейско изпълнително основание.

(14) Всички начини на връчване, които са посочени в членове 13 и 14, се характеризират или с пълна сигурност (член 13), или с много висока степен на вероятност (член 14), че връченият документ е достигнал до своя получател. Във втория случай решение трябва да бъде удостоверено като [европейско изпълнително основание] само ако държавата членка по произход разполага с подходящ механизъм на място, който позволява на длъжника да поиска пълно преразглеждане на решението при определените в член 19 условия, в изключителните случаи, когато въпреки спазването на член 14 документът не е достигнал до своя получател.

[…]

(18) Взаимното доверие в администрирането на правосъдието на държавите членки оправдава преценката на съда на една държава членка, че всички условия по писменото удостоверяване като европейско изпълнително основание са изпълнени, за да позволят изпълнението на съдебно решение във всички други държави членки, без съдебно преразглеждане на точното прилагане на минималните процесуални изисквания на държавата членка, в която съдебното решение трябва да бъде изпълнено.

(19) Настоящият регламент не налага на държавите членки задължението да приспособят националното си законодателство към минималните процесуални изисквания, които той предвижда. Той предвижда по-резултатно и по-бързо изпълнение на решенията в другите държави членки само ако тези изисквания са изпълнени“.

5 Член 6 от посочения регламент, озаглавен „Изисквания към удостоверяването като европейско изпълнително основание“, предвижда в параграф 1:

„Решение по безспорно вземане, което е произнесено в държава членка, след заявление във всеки момент пред съда по произход, се удостоверява като европейско изпълнително основание, ако са изпълнени следните условия:

а) решението подлежи на изпълнение в държавата членка по произход;

б) решението не противоречи на разпоредбите за подсъдност, предвидени в глава II, раздели 3 и 6 от Регламент (ЕО) № 44/2001; […]

в) съдебната процедура в държавата членка по произход е изпълнила изискванията в глава III, в случай на безспорно вземане по смисъла на член 3, параграф 1, буква б) или в); и

г) решението е произнесено [в] държавата членка, където длъжникът има местоживеене по смисъла на член 59 от Регламент (ЕО) № 44/2001, в случаи, когато:

— вземането е безспорно по смисъла на член 3, параграф 1, буква б) или в); и

— вземането се отнася до договор, сключен от лице — потребител, с цел, която може да бъде разглеждана като чужда на неговата професионална дейност; и

— длъжникът е потребителят“.

6 Член 9 от Регламент № 805/2004, озаглавен „Издаване на удостоверение за европейско изпълнително основание“, гласи следното:

„1. Удостоверение за европейско изпълнително основание се издава във формата на стандартен формуляр, както е посочен в приложение I.

2. Удостоверение за европейско изпълнително основание се съставя на езика на съдебното решение“.

7 Член 10 от Регламент № 805/2004, озаглавен „Поправяне и оттегляне на удостоверение за европейско изпълнително основание“, гласи:

„1. Удостоверение за европейско изпълнително основание чрез заявяване пред съда на произход се:

а) поправя в случаите когато вследствие на материална грешка съществува несъответствие между решение и удостоверението;

б) се оттегля, ако е ясно, че удостоверението е издадено, без да са спазени условията на настоящия регламент.

2. При поправяне или оттегляне на удостоверението за европейско изпълнително основание се прилага правото на държавата членка по произход.

3. Поправянето или оттеглянето на удостоверението за европейско изпълнително основание може да бъде извършено чрез стандартния формуляр, които е посочен в приложение IV.

4. Издаването на удостоверение за европейско изпълнително основание не подлежи на обжалване“.

8 Член 13 от посочения регламент, озаглавен „Връчване чрез потвърждение за получаване от длъжника“, предвижда:

„1. Документът за започване на производството или равностоен документ може да е бил връчен на длъжника по един от следните начини:

а) чрез лично връчване, при което длъжникът е подписал потвърждение за получаване, което включва дата на получаване;

б) чрез лично връчване, при което компетентното лице, което извършва връчването, е подписало документ, в който се посочва, че длъжникът е получил или [е] отказал без законно основание да получи документа, като се отбелязва датата на връчването;

в) чрез връчване по пощата, като длъжникът подписва и изпраща обратно потвърждението за получаване, като се отбелязва дата на получаване;

г) чрез връчване по електронен път, като факс или по електронна поща, при което длъжникът подписва и изпраща обратно потвърждение за получаване, като се посочва дата на получаване.

2. Всяка призовка за явяване на съдебно заседание може да бъде връчена на длъжника в съответствие с параграф 1 или устно на предишно съдебно заседание по същото дело, което се отбелязва в протокола от това заседание на съда“.

9 Съгласно член 14 от Регламент № 805/2004, озаглавен „Връчване без потвърждение за приемане от длъжника“:

„1. Документът за започване на производството или на равностоен документ и призовки за явяване на съдебно заседание могат да бъдат връчвани на длъжника по следните начини:

а) лично връчване на личния адрес на длъжника на лица, които живеят на същия адрес на длъжника или са наети на работа там;

б) ако длъжникът е самостоятелно заето лице или юридическо лице, лично връчване в деловите помещения на лицата, които са наети на работа от длъжника;

в) оставяне на документа в пощенската кутия на длъжника;

г) оставяне на документа в поща или на компетентни публични органи и оставянето на писмено съобщение за това оставяне в пощенската кутия на длъжника, при условие че писменото съобщение посочва ясно характера на съдебен документ или правното действие на нотификацията по отношение на връчването и действието на връчването по отношение на сроковете;

д) чрез пощата без потвърждение, в съответствие с параграф 3, когато длъжникът е с адрес в държавата членка по произход;

е) чрез електронни средства с автоматично потвърждение за доставяне, при условие че длъжникът предварително изрично е приел този начин на връчване.

2. За целите на този регламент връчване в съответствие с параграф 1 не е приемливо, ако адресът на длъжника не е известен със сигурност.

3. Връчването на документ в съответствие с параграф 1, букви от а) до г) се потвърждава със:

а) документ, подписан от компетентното лице, което е извършило връчването, в който се посочва:

i) използваният начин на връчване; и

ii) датата на връчване; и

iii) когато документът е бил връчен на лице, различно от длъжника — името на това лице и връзката му с длъжника,

или

б) потвърждение за получаване от лицето, което е получило документа в съответствие с параграф 1, букви а) и б)“.

10 Член 19 от същия регламент, озаглавен „Минимални изисквания за преразглеждане на изключителни случаи“, е със следната редакция:

„1. В допълнение на членове от 13 до 18, решение може да бъде удостоверено като европейско изпълнително основание само ако длъжникът е оправомощен от закона на държавата членка по произход да иска преразглеждане на съответното решение, когато са изпълнени следните условия:

а) i) документ за започване на процеса, равностоен документ или, когато е приложимо, призовка за съдебно заседание е връчен по един от начините по член 14, и

ii) връчването не е извършено навреме, за да му позволи да подготви защитата си, без вина от негова страна,

или

б) длъжникът не е оспорил вземането поради непреодолима сила или поради изключителни обстоятелства, без вина от негова страна,

като и в двата случая е действал незабавно.

2. Този член не накърнява възможността на държавите членки да разрешават преразглеждане на решение при по-благоприятни условия, отколкото тези по параграф 1“.

11 Член 21 от Регламент № 805/2004, озаглавен „Отказ от принудително изпълнение“, гласи:

„1. При молба на длъжника принудителното изпълнение се отказва от компетентния съд в държавата членка на принудителното изпълнение, ако решението, което е удостоверено като европейско изпълнително основание, е несъвместимо с предишно решение, което е постановено в някоя държава членка или в трета страна, когато:

а) предишното решение е постановено при еднакво правно основание за вземане и между същите страни; и

б) предишното решение е постановено в държавата членка на принудителното изпълнение или отговаря на необходимите условия за признаване в държавата членка на принудителното изпълнение; и

в) несъвместимостта на решенията не е била и не може да бъде повдигната като възражение в съдебното производство в държавата членка по произход.

2. Решението или неговото удостоверяване като европейско изпълнително основание не може при никакви обстоятелства да бъде предмет на преразглеждане в държавата членка на принудителното изпълнение“.

12 Съгласно член 30 от посочения регламент, озаглавен „Информация относно процедурите по обезщетение, езици и правомощия“:

„1. Държавите членки уведомяват Комисията за:

а) процедури за поправка и оттегляне по член 10, параграф 2 и процедурата за преразглеждане по член 19, параграф 1;

[…]“.

Белгийското право

13 Съгласно член 50 от белгийския съдебен кодекс:

„Преклузивните срокове не могат да бъдат нито съкращавани, нито продължавани, дори и по взаимно съгласие на страните, освен ако свързаното с тях прекратяване на права не е част от предвидените в закона условия.

Ако обаче срокът за подаване на жалба или възражение по членове 1048 и 1051 и член 1253 quater, букви c) и d), започва да тече или изтича по време на съдебната ваканция, той се продължава до петнадесетия ден от новата съдебна година“.

14 Член 55 от този кодекс гласи:

„Когато в закон се предвижда, че сроковете, предоставени на страна без постоянен, настоящ или съдебен адрес в Белгия, трябва да бъдат продължени, това продължение възлиза на:

1° петнадесет дни, когато страната живее в съседна държава или в Обединено кралство Великобритания [и Северна Ирландия];

2° тридесет дни, когато тя живее в друга европейска държава;

3° осемдесет дни, когато живее в друга част на земното кълбо“.

15 Член 860 от посочения кодекс гласи:

„Независимо от това какво изискване не е или не е надлежно изпълнено, никое процесуално действие не може да се обяви за недействително, ако това не е предвидено изрично в закон.

Сроковете за подаване на жалба са преклузивни.

Другите срокове са преклузивни само ако това е предвидено в закон“.

16 Съгласно член 1047 от същия кодекс:

„Всяко решение, постановено в неприсъствено производство, подлежи на обжалване, освен ако в закона не е установено друго.

[…]“.

17 Член 1048 от Съдебния кодекс гласи:

„Без да се засягат сроковете, предвидени в императивни наднационални и международни разпоредби, срокът за подаване на възражение е едномесечен, считано от връчването на съдебното решение или от уведомяването за него в съответствие с член 792, втора и трета алинея.

Когато неявилата се страна няма постоянен, настоящ или съдебен адрес в Белгия, срокът за подаване на възражение се удължава в съответствие с член 55“.

18 Член 1051 от Съдебния кодекс гласи:

„Без да се засягат сроковете, предвидени в императивни наднационални и международни разпоредби, срокът за подаване на въззивна жалба е едномесечен, считано от връчването на съдебното решение или от уведомяването за него в съответствие с член 792, втора и трета алинея.

Посоченият срок започва да тече, считано от деня на връчване на решението, и за страната, която е предявила иска.

Ако една от страните, на която е връчено решението или по чието искане е връчено решението, няма постоянен, настоящ или съдебен адрес в Белгия, срокът за обжалване се продължава съгласно разпоредбата на член 55.

[…]“

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

19 Imtech Marine извършва различни услуги за Radio Hellenic, което му дължи поради това сумата от 23 506,99 EUR. Съгласно общите условия на Imtech Marine при липса на плащане се дължи неустойка в размер на 10 % заедно с лихва за забава в размер на 12 % годишно.

20 Въпреки многократните напомняния, Radio Hellenic не е изпълнил задължението си за плащане.

21 На 25 март 2013 г. Imtech Marine предявява иск пред Rechtbank van koophandel te Antwerpen (Търговски съд Антверпен, Белгия) за осъждане на Radio Hellenic да плати дължите суми, като иска осъдителното решение да бъде удостоверено като европейско изпълнително основание на основание на Регламент № 805/2004. С решение от 5 юни 2013 г. посочената юрисдикция обявява исканията за допустими и отчасти за основателни. Radio Hellenic е осъдено с неприсъствено решение, да плати сумата от 23 506,99 EUR, заедно с неустойка от 10 % и лихви за забава. Въпреки това тази юрисдикция приема, че не може да удостовери решението като европейско изпълнително основание поради липсата на съответно вътрешно законодателство.

22 На 3 септември 2013 г. Imtech Marine обжалва въпросното решение пред запитващата юрисдикция. В жалбата си дружеството иска решението, което запитващата юрисдикция следва да постанови, да бъде удостоверено като европейско изпълнително основание по смисъла на Регламент № 805/2004.

23 Запитващата юрисдикция отбелязва, че въпросът за съответствието на белгийското право с изискванията на член 19 от Регламент № 805/2004 действително е дискусионен, както и съответните правомощия на съда и секретаря на съда по отношение на удостоверяването на решение като европейско изпълнително основание. Мълчанието на законодателя създавало правна несигурност за правния субект. Независимо от директния ефект на посочения регламент, белгийските съдилища не били особено склонни към такива удостоверявания.

24 По-специално запитващата юрисдикция посочва, че по отношение на процедурата за преразглеждане, предвидена в член 19, параграф 1 от Регламент № 805/2004, срокът за обжалване на неприсъствено решение, съгласно белгийското право може да изтече, преди длъжникът да е имал възможност да подаде жалба.

25 При тези обстоятелства Hof van beroep te Antwerpen (Апелативен съд Антверпен, Белгия) решава да спре производството и да постави следните преюдициални въпроси:

„1) Налице ли е нарушение на член 288 ДФЕС, когато Регламент № 805/2004 не се прилага пряко, тъй като

а) белгийският законодател не е транспонирал посочения регламент в белгийското право, и

б) белгийският законодател не е уредил производство за преразглеждане, макар в белгийското право да се предвижда възможност за възражения и жалби?

2) При отрицателен отговор на първия въпрос: предвид обстоятелството, че регламентите се прилагат пряко, какво следва да се разбира под „преразглеждане на съответното решение“ по смисъла на член 19, параграф 1 от Регламент № 805/2004? Трябва ли производството по преразглеждане да бъде предвидено единствено когато връчването на или уведомяването за призовка/документ за започване на производството е направено по реда на член 14 от Регламент № 805/2004, т.е. без потвърждение за приемане? Посредством възражението по член 1047 и сл. от белгийския съдебен кодекс и обжалването по член 1050 и сл. от посочения кодекс, не предлага ли белгийското право достатъчни гаранции, за да отговори на критерия за „производство по преразглеждане“ по член 19, параграф 1 от посочения регламент?

3) Предлага ли член 50 от Кодекса, според който преклузивните срокове по член 860, втора алинея и членове 55 и 1048 от Кодекса могат да бъдат продължавани в случай на непреодолима сила или извънредни обстоятелства, за които заинтересованото лице няма вина, достатъчна защита по смисъла на член 19, параграф 1, буква б) от Регламент № 805/2004?

4) Удостоверяването като европейско изпълнително основание при безспорните вземания представлява ли съдебно решение, чието издаване трябва да се заяви в документа за започване на производството? Ако да, трябва ли решението да се удостовери от съдията като европейско изпълнително основание и трябва ли секретарят на съда да издаде удостоверението?

Ако не, може ли удостоверяването на решението като европейско изпълнително основание да се възложи на секретаря на съда?

5) Ако удостоверяването като европейско изпълнително основание не представлява съдебно решение: може ли заявителят, който не е поискал издаването на европейско изпълнително основание в документа за започване на производството, да поиска от секретаря на съда впоследствие — т.е. след като решението е влязло в сила — удостоверяване като европейско изпълнително основание?“.

26 До запитващата юрисдикция е изпратено искане за информация на 7 август 2014 г., на което същата отговаря на 16 октомври 2014 г.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

27 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 19 от Регламент № 805/2004, във връзка с член 288 ДФЕС, трябва да се тълкува в смисъл, че задължава държавите членки да въведат във вътрешното си право процедура по преразглеждане като предвидената в посочения член 19.

28 Член 19 от посочения регламент предвижда, че решение може да бъде удостоверено като европейско изпълнително основание само ако длъжникът е оправомощен от закона на държавата членка по произход да иска преразглеждане на съответното решение. Съгласно съображение 19 от Регламент № 805/2004 същият не налага на държавите членки задължението да приспособят националното си законодателство към минималните процесуални изисквания, които той предвижда, нито следователно да въведат специална процедура за преразглеждане по смисъла на посочения член 19.

29 Единствената последица от липсата на процедура за преразглеждане е, както предвижда самият член 19 от Регламент № 805/2004, невъзможността за удостоверяване на решението като европейско изпълнително основание при посочените в този член условия.

30 При тези обстоятелства и независимо от задължението за уведомяване на Комисията за евентуалното съществуване на процедура за преразглеждане във вътрешното право съгласно член 30, параграф 1, буква а) от посочения регламент, държава членка, която в съответствие със същия регламент избере да не адаптира законодателството си, не нарушава член 288 ДФЕС.

31 Следователно на първия въпрос следва да се отговори, че член 19 от Регламент № 805/2004, във връзка с член 288 ДФЕС, трябва да се тълкува в смисъл, че не задължава държавите членки да въведат във вътрешното си право процедура по преразглеждане като предвидената в посочения член 19.

По втория и третия въпрос

32 С втория и третия си въпрос, които следва да бъдат разгледани заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да се установят условията, с които член 19, параграф 1 от Регламент № 805/2004 обвързва удостоверяването на неприсъствено решение, като европейско изпълнително основание.

33 Член 19, параграф 1 от Регламент № 805/2004 предвижда, че в хипотезите, посочени в параграф 1, букви а) и б) от този член, решение може да бъде удостоверено като европейско изпълнително основание само ако длъжникът е оправомощен от закона на държавата членка по произход да иска преразглеждане на съответното решение.

34 Посочената в член 19, параграф 1, буква а) от Регламент № 805/2004 хипотеза визира случая, при който документът за започване на процеса или равностоен документ е връчен на длъжника по един от начините по член 14 от посочения регламент, като връчването не е било извършено в срок, който да му позволи да организира в достатъчна степен своята защита, без вина от негова страна.

35 Хипотезата на член 19, параграф 1, буква б) от Регламент № 805/2004 обхваща случая, при който длъжникът не е оспорил вземането поради непреодолима сила или поради изключителни обстоятелства, без вина от негова страна. Тази хипотеза може да обхваща и положение, при което пречката за оспорването продължава да е налице и във фазата, в която тече срокът за обжалване на въпросното решение.

36 Макар държавите членки да могат да въвеждат в националното си право процедура за преразглеждане на решенията, която се отнася специално до хипотезите, посочени в член 19, параграф 1, букви а) и б) от Регламент № 805/2004, не е изключено процедурите, съществуващи в дадена държава членка преди влизане в сила на посочения регламент, да позволяват на длъжника да поиска такова преразглеждане. Без да се накърнява задължението на държавите членки да уведомяват Комисията за въпросните процедури съгласно член 30 параграф 1, буква а) от посочения регламент, задължителният характер на всички разпоредби от този регламент съгласно член 288 ДФЕС влече задължението на националния съд, сезиран с искане за удостоверяване, да провери дали е изпълнено предвиденото в член 19, параграф 1 от същия регламент условие, т.е. дали вътрешното право действително и без изключение позволява да се иска преразглеждане на въпросното решение в посочените хипотези.

37 Както посочва генералният адвокат в точка 24 от заключението си, възможно е да става въпрос за правни средства, които зачитат в достатъчна степен правата на длъжника на защита и справедлив съдебен процес, предвидени в съображения 10 и 11 от Регламент № 805/2004, тъй като правото на Съюза не урежда процедура за преразглеждане и Регламент № 805/2004 препраща изрично към законодателството на държавата членка по произход.

38 За да бъдат зачетени обаче правата на защита на длъжника и правото на справедлив съдебен процес, гарантирани в член 47, параграф 2 от Хартата, следва да се въведе изискване въпросните правни средства, на първо място, да позволяват пълно преразглеждане на решението от правна и фактическа страна, за да е налице процедура за преразглеждане по смисъла на член 19, параграф 1 от Регламент № 805/2004, тълкуван в светлината на съображение 14 от него.

39 На второ място, посочените правни средства трябва да позволяват на длъжника, който се позовава на една от хипотезите, посочени в член 19, параграф 1, букви а) и б) от този регламент, да поиска такова преразглеждане след изтичане на обичайните срокове, предвидени в националното право за възражение или подаване на жалба срещу решението. Такъв по-специално е случаят, когато националното право предвижда възможност за продължаване на тези срокове, така че те отново започват да текат, най-рано считано от деня, в който длъжникът действително е имал възможност да узнае съдържанието на решението или да упражни правото си на жалба.

40 За да бъдат изпълнени по-конкретно изискванията на член 19, параграф 1, буква б) от Регламент № 805/2004, вътрешното право трябва да допуска такова продължаване на сроковете за обжалване както в случай на непреодолима сила, така и при наличие на изключителни обстоятелства, независещи от волята на длъжника и без вина от негова страна, като се има предвид, че посочената разпоредба прави разграничение между двете понятия.

41 Представените от запитващата юрисдикция сведения сочат, че белгийският правен ред предвижда основно две правни средства за оспорване на решение по дело като разглежданото в главното производство, а именно възражение, по-специално предвидено за оспорване на решения, постановени в неприсъствено производство съгласно член 1047 и сл. от белгийския съдебен кодекс, и жалба съгласно член 1050 и сл. от белгийския съдебен кодекс. Запитващата юрисдикция, която единствено е компетентна да тълкува тези разпоредби от вътрешното си право, следва да изведе последиците от тълкуването на член 19, параграф 1 от Регламент № 805/2004, дадено в точки 38—40 от настоящото решение, и да определи дали националното

законодателство отговаря на минималните процесуални изисквания, установени в тази разпоредба. При такова положение и ако са изпълнени всички останали условия, изисквани за тази цел, тази юрисдикция следва да извърши удостоверяване.

42 С оглед на гореизложеното, на втория и третия преюдициален въпрос следва да се отговори, че член 19, параграф 1 от Регламент № 805/2004 трябва да се тълкува в смисъл, че за да бъде извършено удостоверяване като европейско изпълнително основание на неприсъствено решение, сезираният с такова искане съд трябва да провери дали вътрешното право действително и без изключение допуска пълно преразглеждане на такова решение от правна и фактическа страна в двете хипотези, предвидени в посочената разпоредба, и позволява продължаване на сроковете за обжалване на решение относно безспорно вземане не само в случай на непреодолима сила, но и когато други изключителни обстоятелства, независещи от волята на длъжника, са му попречили да оспори въпросното вземане.

По четвъртия и петия въпрос

43 С четвъртия и петия си въпрос, които следва да бъдат разгледани заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 6 от Регламент № 805/2004 трябва да се тълкува в смисъл, че удостоверяването на решение като европейско изпълнително основание е съдебен акт и следователно поверено само на съда, поради което трябва да бъде поискано в документа за започване на производството.

44 Член 6, параграф 1 от Регламент № 805/2004 предвижда, че заявлението за удостоверяване като европейско изпълнително основание на решение по безспорно вземане трябва да бъде подадено пред съда по произход, без да уточнява кой в рамките на този съд е компетентен да издаде такова удостоверение.

45 При това положение с оглед на структурата на Регламент № 805/2004, може да се направи разграничение между същинско удостоверяване на решение като европейско изпълнително основание и формалния акт на издаване на удостоверението, посочен в член 9 от същия регламент. Както посочва генералният адвокат в точка 52 от заключението си, този формален акт на издаването на удостоверение след приемане на решението за удостоверяване като европейско изпълнително основание не е непременно акт, който трябва да бъде издаден от съдия, и може да бъде делегиран на секретаря на съда.

46 Обратно, същинското удостоверяване изисква съдебен контрол на условията, предвидени в Регламент № 805/2004.

47 Действително, правните квалификации на съда са необходими за правилната преценка на вътрешните правни средства в съответствие с точки 38—40 от настоящото решение в контекст на несигурност относно спазването на минималните изисквания за гарантиране на зачитането на правото на защита на длъжника и правото на справедлив процес. При това положение само юрисдикция по смисъла на член 267 ДФЕС може да гарантира чрез преюдициално запитване до Съда, че минималните изисквания, установени с Регламент № 805/2004, се тълкуват и прилагат еднообразно в Европейския съюз.

48 Що се отнася до въпроса дали удостоверяването на решение като европейско изпълнително основание трябва да бъде поискано в документа за започване на производството, член 6 от Регламент № 805/2004 предвижда, че решение по безспорно вземане, което е произнесено в държава членка, след заявление във всеки момент пред съда по произход, се удостоверява като европейско изпълнително основание.

49 Освен това, както посочва генералният адвокат в точка 56 от заключението си, не би имало смисъл да се изисква заявлението за издаване на удостоверение да бъде подадено заедно с документа за започване на производството, тъй като в този момент все още е неизвестно дали вземането ще бъде оспорено или не и следователно дали решението, което ще бъде постановено в края на това производство, ще отговаря на минималните изисквания, за да бъде удостоверено като европейско изпълнително основание.

50 С оглед на гореизложеното, на четвъртия и петия преюдициален въпрос следва да се отговори, че член 6 от Регламент № 805/2004 трябва да се тълкува в смисъл, че удостоверяването на съдебно решение като европейско изпълнително основание, което може да бъде поискано във всеки момент, трябва да бъде поверено на съда.

По съдебните разноски

51 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

1) **Член 19 от Регламент (ЕО) № 805/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година за въвеждане на европейско изпълнително основание при безспорни вземания, във връзка с член 288 ДФЕС, трябва да се тълкува в смисъл, че не задължава държавите членки да въведат във вътрешното си право процедура по преразглеждане като предвидената в посочения член 19.**

2) **Член 19, параграф 1 от Регламент № 805/2004 трябва да се тълкува в смисъл, че за да бъде извършено удостоверяване като европейско изпълнително основание на неприсъствено решение, сезираният с такова искане съд трябва да провери дали вътрешното право действително и без изключение допуска пълно преразглеждане на такова решение от правна и фактическа страна в двете хипотези, предвидени в посочената разпоредба, и позволява продължаване на сроковете за обжалване на решение относно безспорно вземане не само в случай на непреодолима сила, но и когато други изключителни обстоятелства, независещи от волята на длъжника, са му попречили да оспори въпросното вземане.**

3) **Член 6 от Регламент № 805/2004 трябва да се тълкува в смисъл, че удостоверяването на съдебно решение като европейско изпълнително основание, което може да бъде поискано във всеки момент, трябва да бъде поверено на съда.**

Подписи